

A na konec ...

„To hezké na životě spočívá v tom, že se člověk na něco musí pořád těšit.“ Tuhle pravdivou větu pronesl pan profesor Josef Hromas a já si na ni často vzpomněl.

V lese mně bylo vždycky dobře. Velmi často býval mým jakýmsi trochu pokradeným soukromím královstvím a já rád jeho tichým, hodným poddaným. Celý život se k němu skláním s úctou, k zelenému velíkánovi, k zásobárně klidu, vůní i nadějí potkat překvapení i přesto, že jsme se spolu někdy též trápili a bojovali, neboť to jinak nešlo, protože osud prostého horala tomu tak chtěl. Víc než deset let jsem byl polesným v kopcích Bílého Potoka. Je svůj, tenhle jesenický les, a aby ne, pevný, nezlomný, prostý lží a neschopný šalby, klamu. I proto jsme se spolu nakonec vždycky dohodli. Ano, je svůj. Je hrdý a pyšný na to, jak má v sobě poskládanou harmonii všeho, co k této úžasné zelené krajině patří. Má, až na malé výjimky přesný, životaschopný řád.

Byl jsem s lesem, s přírodou, s horami i se zvířaty a lidmi mně podobnými, tak pevně svázán, jak farář spojí ruce muže a ženy na svatbě před Bohem. Říká se, že jenom ten, kdo se dokáže radovat z obyčejné krásy, je šťastným člověkem. Takovému unikne málokterá z pohledných barev či zajímavých tvarů přírody a díky podobným pak není divu, že naši zem opěvují mnohá, často i veršovaná slova, neboť ONA si pozornosti bezesporu zaslouží. Uznání patří svítání, stmívání v horku, modráni kraje v bílé zimě, v bouřce za děsivého hromobití, v záludné mlze i za úžasné duhy. Je kouzelníci mnohých nenapodobitelných vyobrazení, veskrze naprosto originálních kreseb. K nim jsem často hleděl, chtěl je namalovat, popsat a uvědomoval si, že to nedokáži, protože natolik nejsem obdařen duchem umění. Chci svoji duši obohatit, chci zbohatnout každým dalším, třeba jen malým poznáním, kochat se pohledem a nejprostší přírodní zázraky si vybírat pro vlastní potěšení. Říkám si znovu a znovu, upřímně tak přesvědčený, že šťastný člověk je ten, kdo v knize přírody umí číst. Les, byliny, dřevo, to je soubor mnohého i se svými zákonitostmi a s neopakovatelnou atmosférou, pro vzdělávání člověka chtějícího se poučit, zajisté nejlepší školou. Za všechna ta léta vím, že žádná scéna se v přírodě neopakuje i to, že všechny tyhle někdy až záhadné tajemnosti, nikdo docela neodhalí. Příroda je sice tvárná, ale díky její velikosti jeden jepičí lidský život k poznání všeho nestačí.

Každou jelení říji snadno podlehnu síle ženoucí mě do hor, do strání nad vody Bílého potoka, od Medvěďáku po Jelení loučky. Mám rád svoje polesí a za troubícími paroháči, na říjiště do lesů, se každý podzim prostě vydat musím. Jako koráby budou jelení samci na říjištích vplouvat do zelených vln rozbouřených úžasnými okamžiky dnů příslušných k zachování rodu. Budou se bít

o laně a uprostřed zeleně slavit vítězství a litovat proher v soubojích. Je vůbec krásnějšího výjevu, než když rudé slunce sjíždí k obzoru a ve stejném okamžiku mu z opačné strany šplhá nebem naproti bledý měsíc. Citelně se ochladilo a v pasece bere paši holá jelení zvěř. Její, na hřbetě ostříbřený pán troubením odráží hlasové výpady soků. Rytíř s korunou krále vždycky nachystaný k obraně harému sličných krasavic bude svoje hájit tvrdě. Šlechtic zákon neporuší!

Jelení říje je každoročně velký kus myslivecké poesie. Každého lovce rozechvěje hlas pána na říjišti, ale skutečný souboj jelenů jsem viděl pouze dvakrát. A těžko kdy ještě uvidím. Myslivost větším na hřebík, což by nevadilo, jenže vysoké jelení zvěře v revírech ubylo.

A tak, milé chaty, vzpomeňte alespoň něčeho se mnou ...

... stromoví znehybnělo bezvětřím a jako nevěstina poctivost leží v údolí cudné nenápadné mlžení. Zlatá záře slunce stojícího nízko nad lesem mě probrala k soustředění. Procitám ze zamyšlení, obklopený lesem vymaňujícím se ze souvislého stínu a už vidím pohyb. Jelen! Obeznavám zdejšího panovníka silného korunového paroží. Proboha, odkud se vzal? Najednou klesne mlha zpátky, děravá síce, přesto však krupice lepkavá jako pryskyřice, jako slzy na čelech létem rozehrátých stromů hned po skácení. Hledíme na sebe zpřima, člověk a zvěř, oba z hor, oba volní a přesto spoutaní každý svojí přirozeností. Z kratičkého vzrušení se nutím ke klidu, k trpělivosti. Z chuchvalců mlhavé pěny spíchl módní návrhář podzimu oblek jelenímu králi, avšak obléká i okolí rytířského těla. Vzniká úžasná kresba přírody orámovaná barvou mlhoviny záhy znovu rozpíjející, před okamžikem docela dobře viděný obrys jeleního těla. Zírám, jak parohatého „tečkuje“, jak si podle chuti houstne a mně obraz před očima drze a bohužel víc a víc rozmazává. Nepoznám, zda ke mně jelení světla pátrají a hned na to mně připadlo, že jeho milost za těžkou oponou nejspíš odtáhla. Blízká tráva se zavlní, jakoby trpaslíci běželi závod. Moc rád bych viděl před sebe a dozvěděl se, co bude dál. Vítr mne vyslyšel, pomohl, jenže paseka je prázdná a všude studené bílo. Najednou se bojím, že už to, pro letošek v Jeseníkách, zůstane. Mlha tady na podzim bývá často, jeleni už jenom zřídka! Hrůzné nařízení ke zdevastování jeleního rodu a odstřelovači, brzy vykonali svoje. Ti, díky bůhví kde a jak nabytým financím, zaujali posty dříve nemajetných síce, ale pravodatných, poctivých myslivců. Řádí, lovci v maskáčích ve dne v noci, štvou zvěř, nadjíždí ji terénními vozy, nevybírají, vraždí kus jako kus! V lovu nepostizitelní ničí devadesátiletou tradici, znevažují nelehkou práci našich předků. I proto jsem se rozhodl, že s myslivostí skončím! Prvně se svěžuji tobě, milá lovecká chato, ty mně nejlépe pochopíš. Víš stejně jako já, že šťastný člověk ten, kdož se umí radovat z okolní krásy. Jsem z takových a Příroda, je mými díky často velebena. Škoda, ale jelena jsem neobeznal, zachránila ho mlha. Proč přede mnou, lovcem beze zbraně? Měla by jindy přece práce dost.

Jeleni a hory, lidé, dřevorubci, kočí, ženské v pěstební činnosti, hajní a lesy, to byl můj denní, skoro čtyřicetiletý život v lesním provozu. Člověka, který pracoval v lese, uprostřed jelenů a kamzíků,

tohle novodobé dění moc mrzí. Za to, co se dneska děje, se já, prostý, nevinný člověk, mnohdy dokonce hluboce stydím. A když občas navštívím některou z loveckých chat, svěřit se jí jakousi zповědí, málem si společně pobřečíme. Jsou zanechány napospas živlům, nevětrány, neudržovány, zarostlé kopřivami, některým dnešním hospodářům zcela lhostejné. Copak všechno dobré zničíme? Opravdu už neexistuje úcta k předkům? Běda nám, běda našim synům, dcerám, vnukům ...

Všechny lovecké chaty na Bílém Potoku toho od nás myslivců vyslechly hodně. Jistě nejméně půlku, stejně jako já, už zapoměly. Přesto věřím, že moji upřímnou zповěď, moji pravdu o dřívějších časech, mým milým čtenářům rády potvrdí.